

Dünya

Ne Konuşuyor?

16 - 29 Şubat 2024 | YIL: 3 / SAYI: 50

Daha Güvenli Deniz Rotaları Nedeniyle Nakliye Maliyetleri 15 Ayın En Yüksek Seviyesine Ulaştı

Afrika'nın Batı ile Olan İlişkileri Belirsizleşirken, Çin-Afrika İlişkileri Güçleniyor

Bir Bakışta Alman Gaz Arzı

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Önümüzdeki on yıl boyunca **ABD** hükümetinin **faiz ödemeleri için 1 trilyon doların üzerinde** harcama yapması planlanıyor. Pandemi sonrasında faiz oranlarının %5'i aşan yüksek seviyelere çıkması, ihraç maliyetinin de artmasına neden oldu. ABD hükümetinin borcunu ödeme konusunda daha fazla harcama yapması, açığı kaçınılmaz olarak artıracaktır.
- ABD İşçi İstatistikleri Bürosu tarafından hesaplanan **konut maliyetlerinin kendine özgü yöntemi**, Tüketici Fiyat Endeksi'nde (TÜFE) o kadar büyük bir paya sahip ki, yaklaşık iki yıldır diğer her şeyin önüne geçmiş durumda. Veriler, Temmuz 2022'den Ocak 2024'e kadar konut için ortalama TÜFE enflasyon oranının %7 olduğunu ancak diğer her şey için ortalama enflasyon oranının sadece %1,2 olduğunu gösterdi. Ocak ayında, konut için bildirilen yıllık enflasyon oranı %6,9 iken, diğer her şey için enflasyon %1,6 olmuştur.
- 2023'e gelindiğinde, ABD'nin sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatının %60'undan fazlası Avrupa'ya gidiyordu. Sürekli bir akış, Avrupa'nın enerji güvenliğini sürdürmek için hayati önem taşımaktaydı. **Beyaz Saray'ın** 26 Ocak'taki kararının yeni **LNG ihracat lisanslarını durdurması**, doğudan gaz akışlarının yeniden açılmasını teşvik edecek **olumsuz bir sinyal** göndermişti. ABD'nin LNG ihracatını sınırlama çağrısının büyük bir kısmı, iklim endişelerinden kaynaklıydı.
- S&P 500 şirketlerinin yaklaşık %80'i dördüncü çeyrek kazançlarını açıkladı. Pek çok yatırımcı ve uzman şu anda iyi durumda olan tek hisse senedinin "**Muhteşem 7**" (Apple, Alphabet, Amazon, Meta Platformlar, Microsoft, NVIDIA ve Tesla) olduğuna inanmakta. Bu teknoloji devleri piyasanın ağır yükünün büyük bir kısmını taşımakta. Ticari gemiler Kızıldeniz'in Husiler tarafından kontrol edilen sularını atlayarak Ümit Burnu çevresindeki daha uzun ama daha güvenli rotayı kullanmaya devam ettiği için nakliye maliyetleri **15 ayın en yüksek seviyesine** çıktı.
- İsveç'in NATO'ya katılma kararı, Avrupa'daki güvenlik dinamiklerini etkileyecek bir adım olarak görüldü. Uzmanlar, NATO'nun genişlemesinin Avrupa'nın güvenliğini tehlikeye atabileceğini belirtmekte. Rusya ile Ukrayna arasındaki çatışmada faydalı olabileceği düşünülen **İsveç'in NATO'ya katılımı**, aslında ABD'nin Avrupa

ülkelerine kurduğu bir **tuzak** olarak da değerlendirilmekte. ABD'nin NATO'ya yönelik politikası, Avrupa'nın bağımsızlığını ve güvenliğini tehlikeye atabilir.

- Avrupa Birliği'nin Kızıldeniz'deki deniz taşımacılığını koruma konusundaki kararsızlığı, Husi saldırıları ve bölgedeki gerilimle birlikte arttı. **Aspides Operasyonu** gibi girişimler, AB'nin deniz gücünün zayıf olduğunu ve istikrarlı bir deniz güvenliği sağlayıcısı olma hedefine ulaşamadığını gösterdi. Husilerin Bab El-Mendeb Boğazı'nda yaptığı saldırılar, AB'nin harekete geçmesini gerektiren bir krize neden oldu. Bu durum, AB'nin deniz güvenliği stratejisi ve operasyonel kapasitesindeki eksikliklerini de ortaya koydu.
- Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik işgali, Ukrayna'nın tarımsal üretimini ve ticaretini olumsuz etkilemekte ve **küresel gıda güvenliği** için tehdit oluşturmaktadır. Aktif çatışmalar, tarım alanlarının terk edilmesine ve üretimde düşüşe neden oldu. Türkiye ve BM'nin aracılık ettiği Karadeniz Tahıl Girişimi sayesinde Ukrayna, tahıl ve diğer tarım ürünlerini ihraç ederek küresel gıda arzına katkıda bulundu. Ukrayna'nın tarım üreticileri, savaşın getirdiği zorluklara rağmen üretimlerine devam etmekte ve dünya genelinde tarım ürünleri kaynağı olmaya çalışmakta.
- İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları devam ederken, **İsrail** ordusu yaklaşık 1 milyondan fazla Filistinlinin yaşadığı Refah kentini **bombaladı**. Uluslararası toplumlar tarafından gönderilen yardımların giriş noktası olarak bilinen Refah kentinin vurulmasının, bölgede yaşanan kayıpları daha da artıracığından endişeleniyor. Gazze'ye yönelik saldırıların artması, bölgedeki tarımsal alanların yok olmasına ve Filistinli halkın ciddi bir gıda güvensizliği ile karşı karşıya kalmasına neden oluyor. 2023 yılı Ekim ayından günümüze kadar Gazze'deki tarım alanlarının neredeyse yarısı tahrip oldu.
- Yapay Zekânın ikilemli doğası incelenirken, teknolojinin çift kullanımlı olduğu vurgulanmakta. Yapay zekâ şirketlerine olan güvensizlik artarken, teknolojinin insanlığa fayda sağlama potansiyeli göz ardı edilmemekte. Yapay zekâ; sağlık, eğitim ve sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda büyük ilerlemeler sağlamakta ancak iç işleyişi belirsiz olduğundan güvensizlik de ortaya çıkmakta.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-29 Şubat 2024

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2024

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Japonya'nın Ticaret Açığı Düştü, Araç Sevkiyatlarındaki Artışla İhracat %12 Büyüdü / Business Standard (Hindistan)	1
2. İngiltere'de Konut Krizi Büyüyor / Centre for Cities (İngiltere)	2
3. Borç Arttıkça Para Basımı Hızlanacak / Mises Institute (ABD)	3
4. Daha Güvenli Deniz Rotaları Nedeniyle Nakliye Maliyetleri 15 Ayın En Yüksek Seviyesine Ulaştı / Forbes (ABD)	5
5. Ekonomi Bülteni: Yükselen Faiz Ödemeleri / Manhattan Institute (ABD)	6
6. Elektrikli Araç Sektörü, Alışılabilir Artışa Rağmen Pazarda Zorluklar Yaşıyor / Forbes (ABD)	7
7. Bölgesel Çatışmalar ABD'nin Silah Satışlarına ve İş İstihdamına Katkıda Bulunuyor / Global Times (Çin)	9
B. POLİTİKA	11
1. Hindistan-ABD İlişkisi Yakında Sona mı Eriyor? / Global Times (Çin).....	11
2. Orta Doğu'da Çin Etkisinin Sınırları / The Institute for National Security Studies (Çin)	12
3. Afrika'nın Batı ile Olan İlişkileri Belirsizleşirken, Çin-Afrika İlişkileri Güçleniyor / Global Times (Çin)	14
4. Ukrayna Savaşı Üçüncü Yılına Girerken Rusya İran'dan 'Yüzlerce Füze' Alıyor / South China Morning Post (Hong Kong).....	15
5. İsrail, Ateşkes Görüşmeleri Sürerken Gazze'nin Refah Kentini Vurdu / South China Morning Post (Hong Kong).....	17
6. Alexei Navalny'nin Ölümü / Brookings (ABD)	18
7. Kızıldeniz Krizi AB'nin Deniz Gücü ile Mücadelesini Gündeme Getiriyor/ Center for European Policy Analysis (ABD)	19
8. İsveç'in NATO'ya Katılımı ve Avrupa'nın Güvenliği Üzerindeki Etkileri / Global Times (Çin).....	21

C. ÇEVRE.....	23
1. Gazze'de Tarım Arazilerine Verilen Zararlar / International Food Policy Research Institute (ABD).....	23
2. ABD Nasıl Para Kazanabilir, İklim'e Yardım Edebilir ve Rusya'ya Zarar Verebilir? / CEPA (ABD)	24
3. Ukrayna ve Küresel Tarım Piyasaları: İki Yıl Sonrası / International Food Policy Research Institute (ABD)	25
4. Bir Bakışta Alman Gaz Arzı / Der Spiegel (Almanya).....	26
5. İskoç Saha Deneyleri Sürdürülebilir Tarıma Geçişin Maliyetini Gösteriyor / The James Hutton Institute (Birleşik Krallık)	28
D. SOSYAL.....	30
1. ECDC, Aşılama Eksiklikleri Nedeniyle Artan Kızamık Vakaları Konusunda Uyardı / Center for Infectious Disease Research and Policy (ABD)	30
2. Yeni Zelanda Bugün Sigara Yasasını Kaldırmaya Hazırlanıyor / Cato Institute (ABD) 31	
E. TEKNOLOJİ.....	33
1. Yapay Zekâda Yenilik ve Güven Paradoksu / Observer Research Foundation (Hindistan)	33
2. Rusya'nın Uzaydaki Dirilişi: Anti-Uydu Yetenekleri ve Testleri / CAPS India (Hindistan)	34
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	37

A. EKONOMİ

1. Japonya'nın Ticaret Açığı Düştü, Araç Sevkiyatlarındaki Artışla İhracat %12 Büyüdü / Business Standard (Hindistan)

Çarşamba günü açıklanan hükümet verilerine göre, Japonya'nın ihracatı ocak ayında araç, otomobil parçaları ve makine sevkiyatlarındaki artışla birlikte yaklaşık %12 büyümeye gösterdi. İhracatın artmasıyla ülkenin cari açığı 1,76 trilyon yen (12 milyar \$) azaldı. Bölgelere göre ihracat Kuzey Amerika, Asya ve Orta Doğu'ya doğru artarken, ithalat genel olarak tüm küresel bölgelerde düştü. Yaklaşık bir yıldır aylık bazda düşüş gösteren ithalat toplam 9 trilyon yen (60 milyar \$) olurken, en büyük düşüşler petrol, doğal gaz ve demir madeninde gerçekleşti.

Kaynak: Unsplash.com

Maliye Bakanlığı'nın ön raporuna göre ihracat 7,3 trilyon yen (48 milyar \$) ile üst üste iki ay büyümeye kaydetti. İhracat artışı, analistlerin %10'luk büyümeye beklentisinden daha iyi gerçekleşti. **Japonya**, geçen yılın GSYH verilerine göre (ABD, Çin ve Almanya'dan sonra) **dünyanın en büyük dördüncü ekonomisi** konumuna geriledi. Ayrıca, artan fiyatların tüketici harcamalarını zayıflatması, Ekim-Aralık döneminde üst üste iki çeyrekte daralma kaydedilmesine ve teknik ekonomik durgunluğa sebep oldu.

Enflasyonist eğilimleri ölçmek, Japonya Merkez Bankası'nın mevcut süper kolay para politikasına ilişkin kararı için çok önemli olacak. Artan enerji fiyatları, büyümeyi sağlamak için imalat ihracatına bağımlı olan kaynak fakiri bir ülkeye zarar verdi. Daha önce koronavirüs pandemisinin neden olduğu seyahat ve diğer sosyal kısıtlamalar sebebiyle darbe alan ihracat sayılan turizm ise sağlam bir geri dönüş yapıyor. Bazı analistler Japonya ekonomisinin bu yıl içinde ve 2025'te toparlanmasını bekliyor.

Erişim: https://www.business-standard.com/world-news/japan-s-trade-deficit-falls-exports-grow-12-as-shipments-jump-in-vehicles-124022100085_1.html

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Darbe, Ekonomi.

2. İngiltere'de Konut Krizi Büyüyor / Centre for Cities (İngiltere)

İngiltere ortalama bir Avrupa ülkesine kıyasla, bugün milli konut piyasasında **4,3 milyon ev eksikliği** yaşamakta. Mevcut konut eksikliğini gidermek, konut krizini çözenin en önemli anahtarı durumunda.

İngiltere'nin konut arzı sorunları 1947 yılında başlamıştır. **Krizin kökeni**, İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra İngiltere'nin konut politikasında meydana gelen iki dramatik değişiklikten birinde yatmaktadır. Bunlardan **biri**, konut kooperatifinin öneminin artması ve savaş sonrası dönemde inşa edilen tüm yeni evlerin yaklaşık yarısını oluşturmasından kaynaklanmaktadır. **Diğeri** ise, İngiltere'nin planlama politikasında 1947 yılı temmuz ayında tanıtılan yeni keyfi planlama sistemidir. Bu iki değişiklik, günümüzde konut krizi üzerine yapılan politik tartışmanın merkezindedir. Hazırlanan raporda, 1955-2015 yılları arasında İngiltere'nin konut inşaatını ve sonuçlarını İrlanda, Fransa, Belçika, Hollanda, (Batı) Almanya, Avusturya, İsviçre, Danimarka, İsveç, Norveç ve Finlandiya'daki durumla karşılaştırarak bu sorunu çözüme ulaştırmak için çeşitli öneriler sunulmaktadır.

İngiltere ve Galler'de 1947 Şehir ve Ülke Planlama Yasasının yürürlüğe girmesinden sonra konut inşaatı üçte bir oranında düşmüştür. 1856 ile 1939 yılları arasında yıllık %1,9 olan büyüme 1947 ile 2019 yılları arasında %1,2'ye kadar gerilemiştir. Aynı dönemde özel konut inşası yarı yarıya azalmıştır. İngiltere 1955-1979 yılları arasında nüfus artışı, başlangıç nüfusu, yıkımlar ve kaliteye göre ayarlama yapıldıktan sonra bile, diğer Avrupa ülkelerinin çoğuna göre daha az konut inşa etmiştir. Bunun nedeni, İngiltere'nin savaş

sonrası dönemde benzer Avrupa ülkeleri arasında en düşük ortalama özel sektör konut inşa oranına sahip olmasıdır. İngiltere'nin sosyal konut inşaat oranı 1968'de yılda %1,1'den 1979'da %0,6'ya düşmüştür. Belediye konutu inşasındaki düşüş toplam konut inşasındaki düşüşe katkıda bulunmuş, ancak bu düşüş 1980'deki Satın Alma Hakkından on yıl önce başlamış ve 1970'lerde özel konut inşasındaki eş zamanlı düşüşle birlikte gerçekleşmiştir.

1955 yılında Birleşik Krallık'ta kişi başına düşen konut oranı Avrupa ortalamasının %5,5 üzerindeyken, 1979'da %1,8'in altına düşmüş, 2015'te ise daha da düşerek modern ortalamasının %7,8 altına inmiştir. Bu düşük performansın sonucu olarak, **İngiltere'nin** ortalama bir Avrupa ülkesi ile arasındaki **konut birikimini 25 yılda kapatabilmesi** için yılda 442.000, on yılda kapatabilmesi için ise 654.000 yeni konut inşa etmeye ihtiyacı vardır. Planlama reformu, konut açığını sona erdirmenin anahtarıdır. İngiltere'deki konut krizi kadar büyük bir sorunu çözmek büyük bir reform gerektirir. Temelde 1947'den bu yana dokunulmamış olan ihtiyari planlama sistemindeki sorunların ele alınması büyük bir reform olacaktır.

Erişim: <https://www.centreforcities.org/reader/the-housebuilding-crisis/executive-summary/>

Anahtar Kelimeler: İngiltere, Konut Krizi, Konut Politikası, Özel Sektör.

3. Borç Arttıkça Para Basımı Hızlanacak / Mises Institute (ABD)

ABD federal hükümeti aralık ayında bir önceki yıla göre %52 artışla 129 milyar dolar açık vermiştir. Vergi gelirleri azalırken harcamaların artmaya devam etmesi özel sektördeki durgunluğu açıkça ortaya koymaktadır. Ekim ve Aralık 2023 arasındaki döneme baktığımızda ise açığın 510 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Moody's baş ekonomisti Mark Zandi'ye göre, geçmişteki **dezenflasyon** süreci dışsal faktörlerden kaynaklanmıştır. ABD'nin yıllık TÜFE'si (Tüketici fiyat endeksi) tahminlerin üzerinde gerçekleşmiş, özellikle enerji fiyatlarındaki düşüşe rağmen hizmetler, barınma ve ulaştırma hizmetleri ile enflasyonun devam ettiğini göstermektedir. Kongre Bütçe Ofisi (CBO), 2027'ye kadar sürdürülemez bir bütçe açığı öngörmektedir. Büyük bütçe açığı gelecekte daha fazla

vergi, daha fazla enflasyon ve daha az büyüme anlamına gelmektedir. Bu durum, para biriminin satın alma gücünün azalmasına ve Amerikalıların gerçek gelirlerinin düşmesine neden olacaktır. Biden yönetiminin tahminlerine göre, birikmiş açığın 2032'ye kadar olan dönemde 14 trilyon dolara ulaşacağı düşünülmektedir.

Sürdürülemez mali sorumsuzluk düzeyi daha fazla para basılmasına yol açacaktır. Federal Rezerv, durgunluk ya da kriz olmadığı varsayılan tahminler dikkate alındığında bile, kriz dönemlerinde görüldenden daha büyük federal mali dengesizliklere öncülük etmek zorunda kalacaktır. Tüm bu unsurlar göz önünde bulundurulduğunda, GSYH'nin %29'undan %50'sine fırlayan bir Fed bilançosunu düşünmek zor değildir ve bu bilanço yine de ECB'nin (Avrupa Merkez Bankası) bilançosundan daha düşük olacaktır.

Kaynak: Mises Institute

2024 yılının **daha da kötü** olacağı düşünülmektedir, çünkü hükümet artan gelirlere ve dopingli bir ekonomik toparlanmaya güvenmeyecektir. Dolayısıyla açıkların yeniden olumsuz yönde şaşırtması muhtemeldir ki bu da daha fazla vergi ve yeni bir likidite enjeksiyonuyla gizlenen daha düşük potansiyel büyüme anlamına gelmektedir. Bunun anlamı ABD dolarınızın daha az değerli olacağı, reel ücretlerin zayıf büyüme göstermeye devam edeceği ve vergi sonrası harcanabilir gelirin azalacağıdır. Kendinizi korumanın tek yolu, altından Bitcoin'e kadar, hızlanmak üzere olan parasal yıkımı dengeleyecek **alternatif gerçek değer rezervleri** bulmaktır.

Erişim: <https://mises.org/wire/massive-money-printing-will-accelerate-debt-soars>

Anahtar Kelimeler: ABD, Ekonomi, Para Basımı.

4. Daha Güvenli Deniz Rotaları Nedeniyle Nakliye Maliyetleri 15 Ayın En Yüksek Seviyesine Ulaştı / Forbes (ABD)

S&P 500 şirketlerinin yaklaşık %80'i dördüncü çeyrek kazançlarını açıklamıştır. FactSet'e göre bu oran 10 yıllık ortalamanın oldukça üzerindedir. Pek çok yatırımcı ve uzman şu anda iyi durumda olan tek hisse senedinin "**Muhteşem 7**" (Apple, Alphabet, Amazon, Meta Platformlar, Microsoft, NVIDIA ve Tesla) olduğuna inanmaktadır. Bu teknoloji devleri piyasanın ağır yükünün büyük bir kısmını çekmektedir. NVIDIA, yapay zekâ (AI) destekli bir rallide yaklaşık %240 artarak geçen yıl en iyi performans gösteren S&P 500 hissesi olmuştur. Ticari gemiler Kızıldeniz'in Husiler tarafından kontrol edilen bölgeyi pas geçerek Ümit Burnu çevresindeki daha uzun ama daha güvenli rotayı kullanmaya devam etmesiyle nakliye sektörünün maliyetleri **15 ayın en yüksek seviyesine** çıkmıştır. 2022 yılında da pandemiyle ilgili tedarik zinciri sorunları nedeniyle navlun fiyatları benzer şekilde tüm zamanların en yüksek seviyelerine çıkmıştır.

Asya'daki gelişmekte olan ekonomiler, deniz ticaretindeki büyümenin giderek daha fazla kilit noktası haline gelmektedir. Çin, Hindistan ve hızla gelişmekte olan diğer ülkelerdeki insanların küresel orta sınıfa katılması ve modern kolaylıklarla dolu daha rahat, "**Batılı**" bir yaşam tarzı aramaları nedeniyle 1990'dan bu yana deniz yoluyla taşınan malların miktarı iki katın üzerinde artmıştır. UNCTAD'a (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı) göre, dünya mallarının yaklaşık %42'sini taşıyan Asya Limanları deniz taşımacılığında ön planda olmaya devam etmektedir. Gelişmekte olan pazarların deniz taşımacılığına katkısı, sektörün rotasını belirlemede önemli olacaktır. Stratejik yatırım ve

ortaklıklar sayesinde denizcilik sektörü bu büyüme güçlerinden faydalanarak önündeki zorluklarla yüzleşebilir ve küresel ticaret için dinamik bir gelecek sağlayabilir.

Erişim: <https://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2024/02/20/shipping-costs-hit-15-month-high-amid-safer-sea-routes/?sh=2a7087736606>

Anahtar Kelimeler: Asya, Deniz Ticareti, S&P 500 Şirketleri.

5. Ekonomi Bülteni: Yükselen Faiz Ödemeleri / Manhattan Institute (ABD)

Önümüzdeki on yıl boyunca ABD hükümetinin faiz ödemeleri için **1 trilyon doların üzerinde** harcama yapması planlanıyor: bu da artan Hazine getirilerinin bir ürünü. Faizin GSYH'nin yaklaşık %3'üne denk geleceği tahmin edilen 2024 yılında ABD hükümetinin faiz ödemeleri, yaklaşık 870 milyar doları bulacaktır. Borç maliyetinin artması, özellikle Covid-19 salgını sonrasında Fed'in faizleri sıfıra indirmesi ve Hazine ihracının artmasıyla bağlantılıdır. Pandemi sonrasında faiz oranlarının yükselmesi, borçlanma maliyetlerinin artmasına neden olmuştur.

Kaynak: Manhattan Institute

2023 yılında 23 trilyon dolarlık bir Hazine ihracı gerçekleşmiştir. Pandemi sonrasında faiz oranlarının %5'i aşan yüksek seviyelere çıkması, ihrac maliyetinin de artmasına neden olmuştur. Bu veriler ışığında, ABD hükümetinin borcunu ödemek için daha fazla harcama yapması, cari açığı kaçınılmaz olarak arttıracaktır. Bu durum, olumlu bir geribildirim

döngüsü oluşturarak devletin daha fazla borç almasını gerektirecek ve genel olarak daha yüksek faiz ortamına katkıda bulunacaktır. Bu da tüketici harcamalarını ve iş yatırımlarını daraltarak durgun ekonomik büyümeye yol açabilir. Açığı azaltmak için vergi artışları veya harcama kesintileri gibi politikalar acı verici olabilir ve ekonomik durgunluğa neden olabilir. Ancak, bu tür politika yanıtları muhtemelen kalıcı olmayacaktır ve borç sorununu daha da artıracaktır. Sonuç olarak, ABD'nin borç sorunuyla başa çıkması için **zorlu bir seçim** süreciyle karşı karşıya kalacağı öngörülmektedir.

Erişim: <https://manhattan.institute/article/economics-newsletter-rising-interest-payments>

Anahtar Kelimeler: Borçlanma, Hazine, Faiz, İhraç.

6. Elektrikli Araç Sektörü, Alışılabilirliği Artışına Rağmen Pazarda Zorluklar Yaşıyor / Forbes (ABD)

Son yıllarda elektrikli araç (EV) piyasası, tüketicilerin daha yeşil ve daha sürdürülebilir ulaşım tercihlerinde önemli bir değişim sağlamıştır. Bu eğilim özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Urban Science raporlarına göre, EV'lerin ABD genelinde 2023 yılında %7,8'lik bir pazar payı elde ettiği bildirilmiş; özellikle San Francisco gibi bazı pazarlarda ise bu oranın %34'e kadar yükseldiği gözlemlenmiştir. Belirli bölgelerde 2022 ile 2023 yılları arasında EV'lerin **pazar payının %50'nin üzerinde artması** ise sektörün hızla genişlediğini göstermektedir. Ancak, pazar payındaki yükselişin ardından son bir yıl içinde EV üreten şirketlerin hisse fiyatlarında yaşanan sert düşüşler ciddi bir tezatlık oluşturmuş, sektörün mali sağlığı ve gelecekteki büyüme olanaklarıyla ilgili endişeleri gündeme getirmiştir.

EV endüstrisi gelecekteki seyrini etkileyebilecek bazı önemli engellerle karşı karşıyadır. Bu engellerden biri, **EV'lerin ulaşılabilirliğidir**. Daha önce EV alıcılarına 7.500 dolara kadar vergi indirimini sağlayan hükümet teşviklerinin geri çekilmesi, elektrikli araçları içten yanmalı motorlu araçlardan ortalama %5,5 daha pahalı hale getirmiştir. 2023 yılında ABD'nin kuzey bölgelerinde yaşanan aşırı soğuk bir dönemde EV'ler şarj istasyonlarında terk edilmiş ve şarj edilememiştir.

Birçok EV hissesinin 52 haftalık zirvelerine göre %35,6 ila %99,9 oranında düşmesine rağmen, çoğunun pahalı görünmesine neden olmaktadır. TeslaTSLA +1,2%, Rivian ve Lucid gibi üç önde gelen ABD'li EV şirketi, hisse değerlerinde büyük düşüşler yaşamış olmalarına rağmen, hâlâ 623 milyar dolarlık birleşik bir piyasa değerine sahiptir. Toyota, Stellantis, Ford ve GM gibi geleneksel otomobil üreticilerinin 472 milyar dolarlık birleşik piyasa değerini gölgede bırakmaktadır.

Tesla'nın piyasa değeri tek başına 600 milyar dolarla, dört büyük otomobil üreticisinin bir araya gelmiş piyasa değerinden daha yüksektir. Bu değerlemeler, EV hisselerinin mevcut değerlemelerinin geleneksel otomobil üreticileri ile karşılaştırıldığında daha düşük olabileceği endişelerini arttırmaktadır. Maliyet hassasiyeti ve teknolojik engeller gibi EV pazarının zorlukları, sektörün son dönemdeki satış büyümesini yavaşlatabilir. Devlet teşviklerindeki azalma, maliyet bilincine sahip tüketiciler için EV'leri daha az çekici hale getirebilir, teknolojik sorunlar ise belirli iklimlerde benimsenmeyi engelleyebilir.

Ayrıca, hisse fiyatlarındaki son düşümlere rağmen, EV şirketlerinin yüksek değerlemeleri piyasanın, sektörün büyüme olanakları konusunda aşırı iyimser olabileceğini göstermektedir. EV sektörüne girmeyi düşünen yatırımcılar için, mevcut piyasa koşulları **fırsatlar ve riskler** sunmaktadır. Yatırımcılar, EV hisselerine yatırım yapmadan önce dikkatli olmalı ve derinlemesine araştırma yapmalıdır. Hisse fiyatlarında düşümlere

rağmen, birçok EV şirketinin yüksek değerlemelere sahip olması, bu hisselerin geleneksel rakiplerine göre hala daha değerli olabileceğini göstermektedir.

Yatırımcılar, bireysel EV şirketlerinin mali sağlamlığını ve büyüme potansiyelini dikkatlice değerlendirmeli ve karlılığa açık bir yol izleyenleri aramalıdır. EV üreticilerinin hisse fiyatlarındaki belirsizlik hâli, bu olgunlaşmamış şirketlerin son derece rekabetçi bir otomobil pazarının içinde denge bulmaya çalışması nedeniyle kısa vadeli ticareti çok riskli hale getirecektir.

Erişim: <https://www.forbes.com/sites/danirvine/2024/02/18/electric-vehicle-sector-faces-market-headwinds-amid-surge-in-adoption/?sh=64e4ea0e51b9>

Anahtar Kelimeler: ABD, Elektrikli Araç, Teşvikler, Uzun Vadeli Strateji.

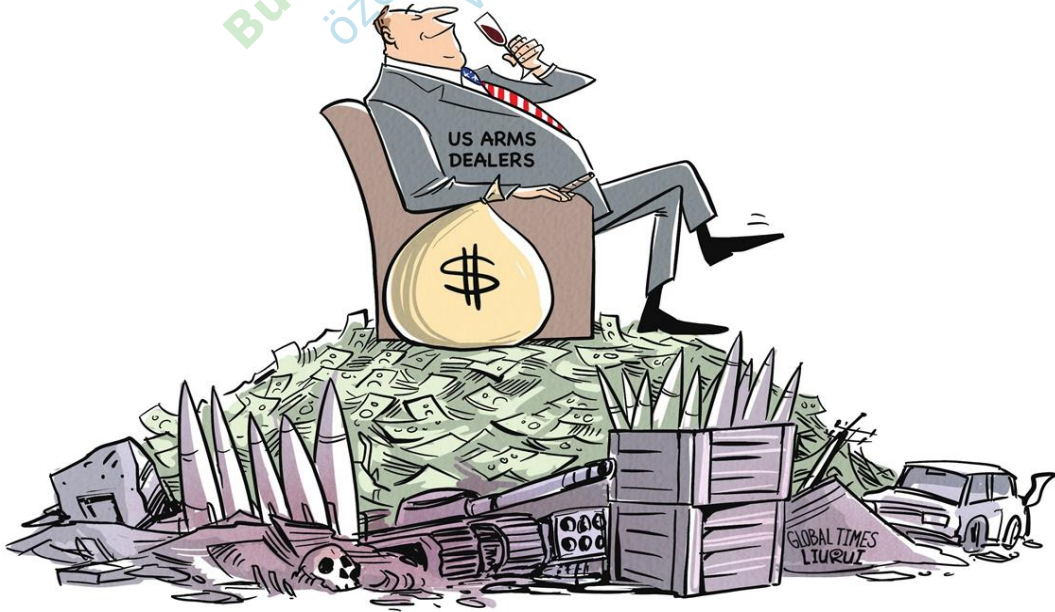
7. Bölgesel Çatışmalar ABD'nin Silah Satışlarına ve İş İstihdamına Katkıda Bulunuyor / Global Times (Çin)

ABD, Ukrayna'ya verdiği yardımlarla diğer ülkeleri geride bırakarak toplam desteklerin zirvesinde bulunmaktadır. Askeri yardımlarla birlikte ABD'nin Ukrayna'ya sağladığı toplam destek **74,3 milyar doları** aşmaktadır. ABD'nin Ukrayna'ya bu kadar cömertçe yardım etmesinin kaynağı nedir? Rusya-Ukrayna savaşı, özellikle NATO ülkeleri arasında oldukça etkili bir silahlanma yarışını tetiklemiştir. NATO ülkeleri, cephaneliklerini gönderirken kendi mühimmat stokunu da yenileme ihtiyacı hissetmiştir. Polonya, Japonya, Güney Kore ve Tayvan ABD'nin müttefiki olarak Amerikan silahlarının başlıca müşterileri haline gelmiştir.

Küresel olarak, ABD'nin sebep olduğu gerilimler birçok bölgede artmaktadır. Bu durum da Amerikan silah ihracatı için eşi benzeri görülmemiş pazar fırsatları oluşturmaktadır. 2023 yılında ABD hükümeti, 2022 yılında gerçekleşen 52 milyar dolarlık satışı **%56** oranında artırarak **81 milyar dolara** çıkarmıştır. ABD, silah satışlarında bir eliyle silah sağlama ve diğer eliyle satma sanatını mükemmelleştirmiş, bu sayede her iki ucundan da kâr elde ederken geniş stratejik ittifak sistemini sürdürmüştür.

Finansal kazançların ötesinde, **silah ihracatı Amerikan istihdamını artırmada kritik bir rol** oynamaktadır. Avrupalı müttefiklerin donanmalarını güçlendirme isteği ve Ukrayna'nın askeri çabalarını destekleme faaliyetleri, ABD savunma endüstrisi ve ilgili sektörlerde önemli bir istihdam artışı yaşanmasına ve ABD ekonomisinin canlanmasına ciddi bir katkı sağlamaktadır. Günümüzde havacılık ve savunma endüstrisi ABD genelinde yaklaşık 2 milyon işi desteklemektedir. Savunma endüstrisi Ar-Ge pozisyonları için bir anahtar konumda bulunmakta, teknolojik yeniliklerin transferini ve ticarileşmesini kolaylaştırarak istihdam fırsatlarını genişletmektedir. İnternet, GPS, insansız hava araçları gibi birçok askeri teknoloji ve sivil uygulamalar bulmuştur.

ABD, silah ihracatını, stratejik ittifaklarını güçlendirmenin ve genişletmenin yanı sıra uluslararası silah pazarındaki hakimiyetini stabilize etmek ve geliştirmek için bir araç olarak kullanmaktadır. ABD'nin silah satışları küresel stratejisinin önemli bir bileşeni haline gelirken, diğer yandan kendi imparatorluğunun önemli bir direği haline gelmektedir. ABD'nin küresel stratejisinin nasıl ve nereye gittiği, silah üretimi, geliştirilmesi ve satışı ile bütünüyle bağlantılıdır. ABD'nin Ukrayna'ya askeri yardımı bırakmayacağı açıktır, çünkü aksi halde ABD'nin stratejik sistemini çöküşe götürecektir. Yaşanacak **çatışmaların artması doğrudan ABD'nin işine gelecektir.**

Kaynak: Liu Rui

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202402/1307839.shtml>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çatışma, İstihdam, Silah Satışları.

B. POLİTİKA

1. Hindistan-ABD İlişkisi Yakında Sona mı Eriyor? / Global Times (Çin)

Bir zamanlar stratejik olarak uyumlu görülen Hindistan ve ABD arasındaki ilişki bugün önemli zorluklarla karşı karşıyadır. ABD Başkanı Joe Biden'ın Hindistan'ın Ocak ayındaki Cumhuriyet Günü geçit törenine katılmama kararı, Hint medyasında yer aldığı üzere, Hindistan Başbakanı Narendra Modi'yi ve bir bütün olarak Hindistan'ı hedef alan diplomatik bir **küçümseme** olarak yorumlanıyor. Bu olay, böyle bir ilişkinin her iki ülkeye de getirmesi gereken teorik faydalara rağmen, ABD-Hindistan ilişkilerindeki daha geniş bir değişimi yansıtmaktadır.

İki ülke arasında derin ekonomik bağlar ve paylaşıldığı varsayılan demokratik değerler olsa da son olaylar ABD tarafında artan bir memnuniyetsizliğe işaret etmektedir. Bu **memnuniyetsizlik**, ABD'nin teorik olarak Hindistan ile ilişkilerinden elde etmesi gereken olumlu sonuçlara rağmen, Hindistan'a yönelik çeşitli dostane olmayan eylemleri ile vurgulanmaktadır.

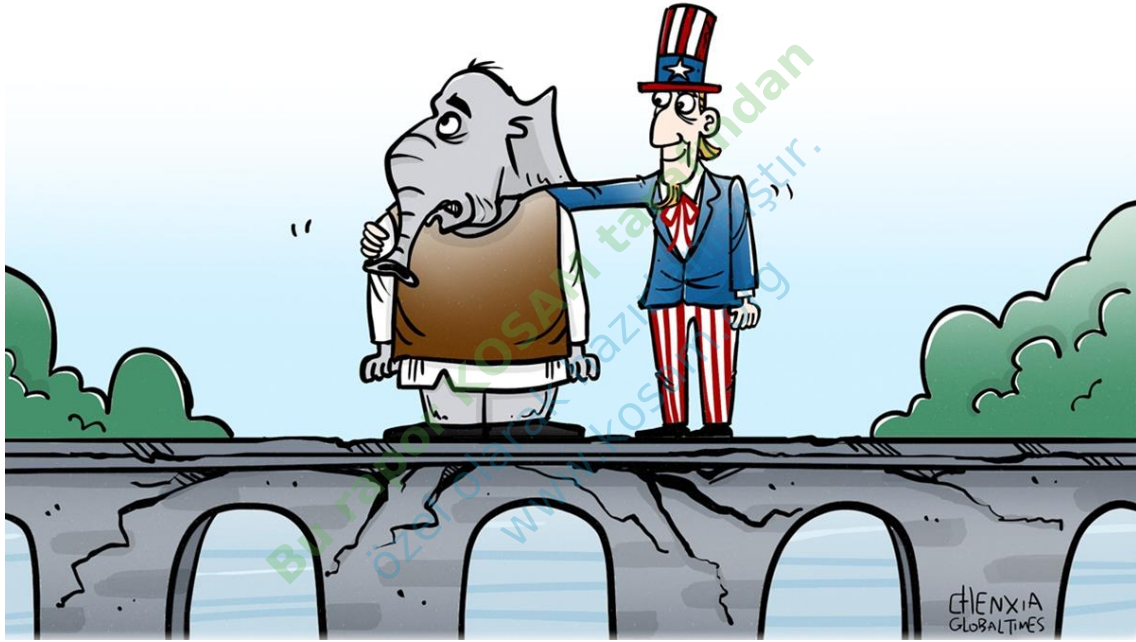
Cumhuriyet Bayramı geçit töreni olayına ek olarak, Hindistan ve Batı arasında, Hindistan hükümetinin yurtdışındaki ayrılıkçı faaliyetlere karıştığı suçlamaları da dahil olmak üzere çok sayıda anlaşmazlık yaşanmıştır. Bu durum, muhalifleri barındıran diğer ülkelere gösterilen hoşgörü ile tezatlık oluşturmakta ve ABD hükümetinin insan hakları ve özgürlük kaygılarını seçici bir şekilde uyguladığını göstermektedir.

Batı medyası, özellikle Modi'nin Hindistan'da iktidara gelmesinden bu yana, New York Times, Foreign Policy, Foreign Affairs ve BBC gibi yayınların sansasyonel manşetlerinde de görüldüğü üzere, Hindistan'ın demokrasisini eleştirmektedir. Bu durum, ABD'nin müttefiklerinden tam bir bağlılık ve itaat talep eden daha geniş bir eğilimi yansıtmaktadır.

Hindistan'ın Ukrayna savaşının ardından Putin'i dışlamayı reddetmesi, Rusya'nın ekonomisini zayıflatmak için yaptırımları kullanmayı uman Biden yönetimiyle ilişkilerini germiştir. Buna ek olarak, Hindistan'ın üretim kapasitesinin Çin'in 20 yıl gerisinde kalması nedeniyle ABD'li şirket çıkarları, Hindistan'ın bir üretim merkezi olarak Çin'in yerini alma

konusunda yavaş ilerlemesinden dolayı hayal kırıklığına uğramıştır. ABD'li elitler, çok kutuplu dünyanın yükselişi, BRICS'in genişlemesi ve dolarsızlaşmaya doğru kayış da dahil olmak üzere değişen küresel manzaradan habersiz görünmektedir.

ABD ile Hindistan arasındaki ilişkiler daha da kötüleşirse, Hindistan kadim komşusu Çin ile daha yakın ilişkiler arayışına girebilir. İronik bir şekilde, ABD kendi tek kutuplu hegemonyasına olan inancına rağmen istemeden de olsa Asya yüzyılına yükselişine katkıda bulunabilir.

Kaynak: Chen Xia

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202312/1303791.shtml>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Hindistan, Üretim.

2. Orta Doğu'da Çin Etkisinin Sınırları / The Institute for National Security Studies (Çin)

Husi isyancıların Kızıldeniz'deki deniz araçlarına yönelik saldırıları **küresel tedarik zincirini** sekteye uğratmakta ve gemilerin yaklaşık yarısını saldırıya uğrama riskinden kaçınmak için Afrika'nın etrafından dolaşmaya mecbur bırakmaktadır. Diğer gemiler ise İsrail ile hiçbir bağıları olmadığını belirterek, bunun kendilerini Husilerin saldırılarından

koruyacağını umut etmektedir. Aynı zamanda, deniz yoluyla kargo taşımacılığının maliyeti, daha yüksek sigorta maliyetleri ve yaklaşık üç hafta uzayan yolculuk süresi nedeniyle keskin bir şekilde artmaktadır. ABD öncülüğündeki koalisyon, Husi saldırılarına karşı harekete geçmiş ancak etkili bir sonuç elde edememiştir. Uluslararası toplumun daha fazla iş birliği ve diplomatik girişimle çözüm bulması gerekmektedir.

Ekonomik açıdan Çin, **dünyanın en büyük ihracatçısı** konumundadır. 2022 yılında Çin, toplam değeri 3,6 trilyon dolar olan mal ihraç etmiştir. Çin ihracatının yaklaşık üçte ikisi Kızıldeniz üzerinden Çin gemileriyle ya da başka ülkelere kayıtlı gemilerle Avrupa pazarlarına ulaşmaktadır. Bu sebeple Husi krizi ne kadar uzun sürerse Çin mallarına dayanan küresel ticaret o kadar zarar görecektir. Jeopolitik olarak, Husi saldırıları Çin'in bölgedeki bazı stratejik ortaklarını özellikle de krizin patlak vermesinden bu yana Süveyş Kanalı'ndan elde ettiği gelirden yaklaşık yüzde 50 düşüş yaşayan Mısır'ı ve Süveyş Kanalı üzerinden Avrupa pazarlarına petrol taşıyan Suudi Arabistan'ı hedef almaktadır.

Çin, Tahran'ı Husileri dizginlemeye ikna etmeyi başarır, Orta Doğu'da ABD'ye alternatif olan "**barış yapıcı**" imajını güçlendirecektir. Çinli denizcilik firmaları da şu anda gemilerini Afrika'nın etrafını dolaşan çok daha uzun bir rotaya yönlendirmek zorunda kalmıştır. 14 Aralık 2023'te, Çin ve İran'ın görüşmelere başladığı haberlerinden birkaç gün sonra, Husiler Hong Kong bayrağı taşıyan bir gemiyi vurmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nin Kızıldeniz'deki deniz trafiğini korumak için harekete geçmesi, Çin'in çaresizliğini ve durumu etkileme konusundaki yetersizliğini vurgulamaktadır.

Erişim: <https://www.inss.org.il/publication/china-houthi-middle-east/>

Anahtar Kelimeler: Çin, Jeopolitik, Kızıldeniz.

3. Afrika'nın Batı ile Olan İlişkileri Belirsizleşirken, Çin-Afrika İlişkileri Güçleniyor / Global Times (Çin)

Batı dünyası ile Afrika arasındaki ilişkiler giderek daha karmaşık, belirsiz ve zor hale gelmektedir. Afrika, gelişmekte olan ülkeler arasındaki ilişkilerin nasıl olması gerektiği hususunda **rol model** olarak Çin'i seçmiştir. Afrikalı liderler, Batı dünyasından gördükleri muamele konusunda ciddi huzursuzluk yaşamaktadır. 2023 IGW Afrika Liderlik Töreni'nde konuşan Kenya Devlet Başkanı William Ruto, Afrikalı liderlerin dünyanın herhangi bir yerinden gelen liderlerle aynı düzeyde saygıyı hak ettiklerini ve tek bir lider tarafından çağrılıp ders verilmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Zirve sırasında Afrika Birliği Komisyonu Dönem Başkanı Moussa Faki sert bir konuşma yaparak kıtanın ilişkileri güçlendirme fırsatlarını memnuniyetle karşıladığını ancak yeni bir ortaklık modelini kolaylaştırmak için bir paradigma değişikliğine ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Ayrıca, "Afrika'nın ortaklarına bir dilenci gibi ellerini uzatmadığını" ve "yerine getirilemeyecek vaatlerle tatmin olamayacağını" da ifade etmiştir.

İtalya-Afrika Zirvesi'ne az sayıda Afrikalı Cumhurbaşkanı katılmış, diğerleri temsilcilerini göndermeyi tercih etmiştir. Batı'nın gelişmekte olan yoksul ve savunmasız ülkelerle ilişkilerini sürdürme biçimine yönelik giderek artan bir kırgınlık söz konusudur. Aynı zamanda Çin-Afrika İşbirliği Forumu (FOCAC) ve Afrika Birliği Zirvesi gibi etkinliklerin, Çin-Afrika ilişkilerinin gelecekteki yönlendirmelerine dair önemli işaretler sunduğu belirtilmektedir.

"Bir Kuşak Bir Yol Girişimi" gibi Çin'in önerdiği projelere katılan ülkeler, genellikle Sahra Altı Afrika'da bulunmaktadır. Çin, bölgedeki etkisini arttırmış ve ekonomik projelerle iş birliklerini güçlendirmiştir. 2024'ün Çin-Afrika ilişkileri için belirleyici bir yıl olması beklenmektedir. Çin, ortaklarına müdahale etmeyen, diyalog ve uzlaşmayı ön planda tutan bir ilişki modeline sahiptir. Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in, 37. Afrika Birliği Zirvesi'ne gönderdiği tebrik mesajı, her iki tarafın halklarının çıkarlarına odaklanarak iş

birliğine devam etme niyetini yansıtmaktadır. Afrika'nın Çin ile olan iş birliği ve ilişkileri, bölgenin kalkınmasında önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Çin'in bölgesel projelere ve iş birliğine verdiği destek, Afrika ülkeleri arasında olumlu bir etki oluşturmaktadır.

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202402/1307312.shtml>

Anahtar Kelimeler: Afrika, Çin, Kalkınma Projeleri.

4. Ukrayna Savaşı Üçüncü Yılına Girerken Rusya İran'dan 'Yüzlerce Füze' Alıyor / South China Morning Post (Hong Kong)

Çeşitli kaynaklar Rusya'nın İran'dan yaklaşık **400 füze** aldığını iddia etmektedir. Altı kaynağın Reuters'a verdiği bilgiye göre İran Rusya'ya karadan karaya çok sayıda balistik füze tedarik ederek ABD'nin yaptırım uyguladığı iki ülke arasındaki askeri iş birliğini derinleştirmiştir. İranlı kaynağa göre İran'ın tedarik ettiği yaklaşık 400 füze arasında Zolfaghar gibi kısa menzilli balistik silahlardan oluşan Fateh-110 ailesinden birçok füze de bulunmaktadır. Uzmanlar, karadan taşınabilir bu füzenin 300 ila 700 km (299 ila 700 km) mesafedeki hedefleri vurma kapasitesine sahip olduğunu söylemektedir. İranlı kaynaklardan biri, sevkiyatların geçen yılın sonlarında İran ve Rus askeri ve güvenlik yetkilileri arasında Tahran ve Moskova'da yapılan toplantılarda varılan anlaşmanın ardından Ocak ayı başında başladığını ifade etmektedir.

Bir başka üst düzey İranlı yetkili ise füzelerin bir kısmının Hazar Denizi üzerinden gemiyle Rusya'ya gönderildiğini, diğerlerinin ise uçakla taşındığını söylemiştir. İranlı diğer bir yetkili ise "Sevkiyat sayısı giderek artacak. İstedığımız her ülkeye silah ihraç etme iznimiz var." şeklinde fikrini dile getirmiştir.

Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Sözcüsü John Kirby Ocak ayı başında yaptığı açıklamada ABD'nin, Rusya'nın Kuzey Kore'den temin ettiği füzelere ek olarak İran'dan da kısa menzilli balistik silahlar edinmeye yakın olmasından endişe duyduğunu belirtmiştir. Ukrayna'nın üst düzey savcısı cuma günü yaptığı açıklamada, Kuzey Kore tarafından Rusya'ya tedarik edilen balistik füzelerin savaş alanında güvenilmez olduğunu ve 24 füzeden sadece ikisinin hedeflerini vurduğunu dile getirmiştir.

Kaynak: AFP

Eski Ukrayna Savunma Bakanı Andriy Zagorodnyuk, ABD'nin askeri yardım paketinin Kongre'de onaylanmasının gecikmesi nedeniyle Ukrayna'nın mühimmat ve diğer malzeme sıkıntısı çektiği bir dönemde Rusya'nın füze cephaneliğini takviye etmek istediğini söylemiştir. Geçtiğimiz ay Rusya Dışişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanı Vladimir Putin ve İranlı meslektaşı Ebrahim Raisi'nin aralık ayında Moskova'da gerçekleştirdikleri görüşmelerin ardından yakında geniş kapsamlı yeni bir iş birliği anlaşması imzalamayı beklediklerini açıklamıştır.

Siyasi risk danışmanlık şirketi Eurasia Group'tan analiz uzmanı Gregory Brew, Rusya'nın İran için **uygun bir müttefik** olduğunu söylemiştir. "İlişki karşılıklı alışverişe dayalı: İran insansız hava araçları karşılığında daha fazla güvenlik iş birliği ve başta modern uçaklar olmak üzere gelişmiş silahlar bekliyor" demiştir.

Erişim: https://www.scmp.com/news/world/russia-central-asia/article/3252803/russia-receives-hundreds-missiles-iran-ukraine-war-enters-third-year?campaign=3252803&module=perpetual_scroll_0&pgtype=article

Anahtar Kelimeler: Füze, İran, Rusya, Ukrayna.

5. İsrail, Ateşkes Görüşmeleri Sürerken Gazze'nin Refah Kentini Vurdu / South China Morning Post (Hong Kong)

İsrail ve Filistin arasındaki ateşkes görüşmeleri sırasında İsrail'in Gazze'deki Refah kentini vurduğu bildirilmiştir. İsrail tarafından yapılan son saldırılarda hayatını kaybeden Filistinlilerin sayısı giderek artmıştır. Gazze Sağlık Bakanlığı, çoğunluğu kadın, çocuk ve yaşlılardan oluşan **29.400'den fazla** Filistinlinin hayatını kaybettiğini belirtmiştir.

Çatışmaların başladığı Ekim ayından bu yana Hamas'ın İsrail'e yönelik saldırıları ve İsrail'in misilleme harekâtları sonucunda yaklaşık 1.160 sivilin hayatını kaybettiği bildirilmektedir. Ayrıca, Hamas tarafından rehin alınan yaklaşık 250 kişiden 130'unun hâlâ Gazze'de tutulduğu tahmin edilmektedir.

Kaynak: Reuters

Çatışmaların Gazze'deki insani durumu daha da kötüleştirdiği ve bölgedeki nüfusun yaklaşık 2,4 milyonluk kısmının kıtlığın eşiğine geldiği belirtilmektedir. Refah kenti, 1,4 milyondan fazla insanın kalabalık barınaklarda ve derme çatma çadırlarda yaşadığı bir yer olarak öne çıkmaktadır. Refah, aynı zamanda Gazze'ye giden ana yardım malzemelerinin giriş noktası konumundadır.

İsrail'in, kara birliklerini Refah'a gönderme tehdidi ve Filistin'de tutulan rehinelere serbest bırakılmaması durumunda operasyonlarını genişleteceği uyarısı, çatışmaların

devam etme olasılığını arttırmaktadır. Bununla birlikte uluslararası toplum, ateşkesin sağlanması ve insani yardımın ulaştırılması için çaba sarf etmektedir. Ancak, çatışmaların devam etmesi ve sivil kayıpların artması uluslararası endişeleri giderek artırmaktadır.

Erişim: https://www.scmp.com/news/world/middle-east/article/3252823/israel-strikes-gazas-rafah-truce-talks-under-way?campaign=3252823&module=perpetual_scroll_0&pgtype=article

Anahtar Kelimeler: Gazze, İsrail, Savaş.

6. Alexei Navalny'nin Ölümü / Brookings (ABD)

Alexei Navalny'nin ölümü, Rusya'nın siyasi sahnesinde **derin izler bırakan bir trajedi** olarak kabul edilmiştir. Navalny, Rus hükümetine karşı meydan okuyan en önemli muhalif figürlerden birisi olarak kabul edilmekteydi. 2020 yılında Rusya Federal Güvenlik Servisi tarafından Novichok adlı sinir gazıyla zehirlenmesinin ardından, Almanya'daki tedavisi sayesinde hayatta kalmayı başarmıştı. Bu olayın hemen ardından, Navalny'nin Rusya'ya dönüşü ardından tutuklanması, hükümetin ona karşı olan korkusunun ve hapsedilmesinin ardından uygulanan sert koşulların bir göstergesi olarak algılanmıştı.

Kaynak: Reuters

Navalny'nin hapisanedeki koşulları giderek kötüleşmiş ve sağlık durumu ciddi şekilde etkilenmişti. Uygun tıbbi yardım talepleri reddedilmişti ve dış dünyayla iletişim kurabilmesi bile kısıtlanmıştı. Ancak, Navalny bu zorlu koşullara rağmen mücadelesini sürdürmüştü ve avukatları aracılığıyla muhalif sesini yükseltmeye devam etmişti.

Navalny'nin ölümü, yalnızca bir hayatın kaybı değil, aynı zamanda Rusya'daki muhalefet hareketinin de büyük bir darbe alması anlamına gelmişti. Navalny, yolsuzluk karşıtı aktivizmi ve Putin rejimine meydan okuyan tavrıyla tanınmıştı. Putin'in Sarayı adlı belgeselde ortaya çıkardığı yolsuzluklar, geniş kitlelerin dikkatini çekmiş ve hükümet üzerinde baskı oluşturmuştu.

Mart ayında yapılacak olan Rusya'daki seçimler öncesinde Navalny'nin ölümü, siyasi atmosferi daha da germiş durumdadır. Navalny'nin ölümüne ve hükümetin muhaliflere yönelik baskılarına rağmen, birçok Rus vatandaşı değişim isteğini dile getirmeye devam etmektedir. Ancak, Kremlin'in muhalefeti bastırma çabasının artmasıyla, gelecek günlerde Rusya'da siyasi istikrarsızlıkların artması da muhtemel görünmektedir. Navalny'nin ölümü, Rusya'nın demokratik değerlerine olan inancı sorgulayan bir dönemde gelmiş ve ülkenin siyasi geleceği konusunda belirsizlikleri derinleştirmiştir.

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/the-death-of-alexei-navalny/>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Muhalefet, Putin, Rusya, Siyaset.

7. Kızıldeniz Krizi AB'nin Deniz Gücü ile Mücadelesini Gündeme Getiriyor/ Center for European Policy Analysis (ABD)

Avrupa Birliği'nin Kızıldeniz'deki deniz taşımacılığını koruma konusundaki kararsızlığı, son dönemde Husi saldırıları ve bölgede artan gerilimle birlikte açıkça görünür hale gelmiştir. Aspides Operasyonu gibi belirli girişimler, AB'nin deniz gücüyle mücadelesinin zayıf olduğunu ve özellikle de istikrarlı bir deniz güvenliği sağlayıcısı olma hedefine ulaşmaktan ne kadar uzak olduğunu vurgulamaktadır.

Bab El-Mendeb Boğazı gibi stratejik öneme sahip bir bölgede, İran destekli Husiler tarafından yapılan deniz taşımacılığına yönelik saldırılar, AB'nin harekete geçmesini

gerektiren bir krize neden olmuştur. Ancak AB'nin tepkisi gecikmiş ve bölgedeki AB ülkeleri arasında birlik sağlanamamıştır. Fransa gibi bazı ülkeler bireysel olarak gemi gönderirken, diğerleri isteksiz davranmış veya belirli koşullar altında katılım göstermiştir. Bu durum, AB'nin deniz gücüyle ilgili birlikte hareket etme ve etkili bir deniz güvenliği stratejisi geliştirme yeteneğini sorgulatmaktadır. Operasyonel kararsızlık ve siyasi tereddütler, AB'nin bölgedeki varlığını güçlendirmesini ve deniz güvenliğini sağlama taahhüdünü zayıflatmaktadır.

AB'nin deniz gücüyle ilgili mücadelesi, özellikle de deniz güvenliği stratejisi ve operasyonel kapasitesindeki eksiklikler göz önüne alındığında, uzun vadeli bir çözüm gerektirmektedir. Ancak bu çözüm, AB'nin içsel bölünmeleri aşmasını, operasyonel kapasitesini geliştirmesini ve uluslararası ortaklarla daha etkili bir iş birliği sağlamasını gerektirecektir.

Kaynak: CEPA

Erişim: <https://cepa.org/article/red-sea-crisis-spotlights-the-eus-struggles-with-sea-power/>

Anahtar kelimeler: Aspides Operasyonu, Deniz Güvenliği, Taşımacılık.

8. İsveç'in NATO'ya Katılımı ve Avrupa'nın Güvenliği Üzerindeki Etkileri / Global Times (Çin)

İsveç'in NATO'ya katılma kararı, Avrupa'daki güvenlik dinamiklerini derinden etkileyecek bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bu karar, İsveç'in 200 yıllık tarafsızlık geleneğinin sona erdiğine işaret etmektedir. Ancak uzmanlar, NATO genişlemesinin Avrupa'nın güvenliğini daha da tehlikeye atacağını öne sürmektedir. İsveç'in NATO'ya katılımı, özellikle Rusya ile Ukrayna arasındaki çatışmanın genişlemesi durumunda faydalı olacaktır. Ancak bu durum **ABD'nin Avrupa ülkelerine karşı kurduğu bir tuzak** olarak görülmektedir. Uzmanlar, Rusya'nın Baltık Denizi'nde saldırgan değil, savunmacı bir politika izlediğini belirtirken diğer tarafta NATO, Rus tehdidini bahane ederek genişleme çabalarını sürdürmektedir.

Kaynak: Liu Rui

NATO'nun genişlemesinin, aslında ittifakın zayıflamasına neden olduğu, Avrupa'nın gerçek güvenlik savunma ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli güce sahip olmadığı düşünülmektedir. ABD'nin NATO'ya yönelik politikası önemli değişikliklere uğrayabilir. Avrupa, ABD'nin müttefiki değil, sadece bir piyonu olarak görüldüğünden endişe etmektedir. Sonuç olarak, Avrupa'nın ekonomik zorluklarla boğuştuğu bir dönemde NATO'nun genişlemesinin, bölgedeki gerilimleri arttırabileceği ve Avrupa krizinin

derinleşmesine yol açabileceği düşünülmektedir. ABD'nin stratejik çıkarları doğrultusunda NATO'yu genişletme çabaları, Avrupa'nın bağımsızlığını ve güvenliğini tehlikeye atma riski taşımaktadır. Avrupa'nın, kendi çıkarlarını korumak için daha bağımsız ve etkili adımlar atmaya odaklanması gerekmektedir.

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202402/1307783.shtml>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, İsveç, NATO.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

C. ÇEVRE

1. Gazze'de Tarım Arazilerine Verilen Zararlar / International Food Policy Research Institute (ABD)

Gazze'de devam eden çatışma durumu, bölgenin tarım sektöründe önemli bir tahribata yol açarak nüfus için gıda güvensizliğini ve ekonomik zorlukları kötüleştirmiştir. Birleşmiş Milletler Operasyonel Uydu Uygulamaları Programı (UNOSAT) ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yapılan analizler, çatışmaların başladığı Ekim 2023'ten bu yana Gazze'deki tarım arazilerinin üçte birinden fazlasının zarar gördüğünü ortaya koymuştur.

Başlangıçta Kuzey Gazze'de yoğunlaşan saldırılar o zamandan bu yana Gazze Şehri ve Deyr el-Belah Valiliği çevresindeki alanları da etkileyecek şekilde yayılmaktadır. Bu hasar, tarımsal üretimi sürdürmek için gerekli olan seralar ve sulama sistemleri gibi hayati altyapılara kadar uzanmaktadır. Çatışmadan önce **Gazze'deki tarımsal arazi kullanımının %53'ünü meyve ve sebze yetiştiriciliğinin oluşturması**, gıda üretimi üzerindeki etkinin ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Tarımsal altyapının tahrip edilmesi, gıda üretim kapasitesinde keskin bir düşüşe yol açarak Gazze'de zaten kırılgan olan gıda güvenliğinin durumunu daha da kötüleştirmiştir. Çatışmalar nedeniyle gıda tüketiminin %56'sının ithalata bağımlı olması, gıda bulunabilirliğini daha da zorlaştırmıştır. Sonuç olarak gıda fiyatları hızla yükselmiş, buğday unu ve sebze gibi temel gıda maddelerinin fiyatlarında ciddi artışlar yaşanmıştır.

Tarım arazileri ve altyapıdaki yaygın hasar, bölgenin toparlanması için önemli zorluklar teşkil etmektedir. Gazze'de tarım sektörünün ve gıda güvenliğinin yeniden tesis edilmesi, çatışmalar sona erdikten sonra bile önemli yatırımlar ve uzun vadeli çabalar gerektirecektir. Bu zorlukların ele alınması, halkın çektiği acıların hafifletilmesi ve bölgenin gelecekteki krizlere karşı dayanıklılığının yeniden inşa edilmesi açısından hayati önem taşıyacaktır.

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/long-lasting-devastation-livelihoods-damage-agricultural-lands-gaza>

Anahtar kelimeler: Çatışma, Gazze, Gıda, Tarım.

2. ABD Nasıl Para Kazanabilir, İklim Yardım Edebilir ve Rusya'ya Zarar Verebilir? / CEPA (ABD)

ABD'nin, 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte, Avrupa'nın arz güvenliğini sağlamak için sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatı kritik önem taşımaktadır. 2023 yılına gelindiğinde, ABD'nin sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatının **%60'ından fazlası Avrupa'ya** gitmektedir. Avrupa'nın enerji güvenliğini sağlamak için sürdürülebilir doğalgaz akışı hayati önem taşımaktadır. ABD'nin LNG ihracatını sınırlama çağrısının büyük bir kısmı, iklim endişelerinden kaynaklanmaktadır. Ancak doğal gaz kömürden daha az karbondioksit yaymaktadır. Ayrıca doğalgaz, yenilenebilir enerji kaynaklarını dengelemek için gerekli bir kaynaktır. LNG ihracatları gelişmekte olan ülkeler için iklim açısından kömürden daha iyi bir alternatif sağlamıştır.

Kaynak: CEPA

Bununla birlikte, LNG ile net bir iklim sorunu ortaya çıkmaktadır. Doğal gaz üretimi ve dağıtım sürecinde güçlü bir sera gazı olan metanın sızıntıları ortaya çıkmaktadır. **Metan, karbondioksitten** (yaklaşık 20 yıl) daha kısa bir ömre sahip olmasına rağmen, **80 kat daha zararlıdır**. Fakat ABD, güvenli ABD LNG'sini teşvik ederek ve Avrupa kıtasından tüm Rus gazının aşamalı olarak çıkarılmasını sağlayarak hem güvenlik hem de iklim endişelerini giderecek imkana sahiptir.

Mevut durumda LNG ihracatının durdurulması, AB kıtasından Rus gazını temizlemeye çalışan Avrupalılara olumsuz yansiyacaktır. Örneğin, Avrupa Enerji Bakanları şubat ayında Paris'te Rus LNG tedarikini kısıtlamak için bir araya gelmiştir. Ancak ABD'nin LNG ihracatını durdurmayı istemesiyle bazı Avrupa ülkelerinin Rus gazı tedarikini kesme konusuna karşı çıkmasından endişe duyulmaktadır. Avrupa Birliği 2027 yılına kadar Rus doğalgaz tedarikini tamamen sonlandırmayı planlarken, günümüzde bölgenin doğalgaz tedarikinin yaklaşık %10'unu tek başına Rusya sağlamaktadır.

Erişim: <https://cepa.org/article/how-the-us-can-make-money-help-the-climate-and-hurt-russia/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Avrupa, Güvenlik, İklim, LNG, Rusya

3. Ukrayna ve Küresel Tarım Piyasaları: İki Yıl Sonrası / International Food Policy Research Institute (ABD)

Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'ya yönelik geniş çaplı işgalini başlatmasından iki yıl sonra, savaş dünyanın en büyük tarım ihracatçılarından biri olan Ukrayna'da tarımsal üretimi ve ticareti sekteye uğratmış ve küresel gıda güvenliği için süregelen bir tehdit oluşturmuştur.

Rusya'nın Ukrayna'nın doğu kanadındaki askeri işgali, Ukrayna'nın tarımsal üretimi üzerinde en doğrudan ve önemli etkiye sahip olmuştur. Aktif çatışmalar, Rusların tarım alanlarını mayınlaması, patlamamış mühimmat, kimyasal kirlenme ve diğer sorunlar tarım alanlarının terk edilmesine katkıda bulunmuştur. ABD Tarım Bakanlığı'na (USDA) göre; işgal altındaki Donetsk, Luhansk, Kherson ve Zaporizhzhia bölgeleri 2016-20 döneminde Ukrayna'da üretilen buğdayın yaklaşık %21'ini, arpanın %17'sini, kolzanın %14'ünü, soya fasulyesinin %9'unu ve ayçiçeği tohumunun %19'unu oluşturmuştur. Türkiye ve Birleşmiş Milletler'in aracılık ettiği **Karadeniz Tahıl Girişimi** (BSGI) 22 Temmuz 2022'de yürürlüğe girerek Ukrayna'nın Odesa çevresindeki üç limandan tahıl, yağlı tohum ve diğer tarım ürünlerinin ihracatına yeniden başlamasına olanak sağlamıştır. BSGI'nın yürürlükte olduğu 12 ay boyunca Ukrayna, Karadeniz limanlarından yaklaşık 33 milyon ton tahıl ve diğer tarım ürünlerini sevk ederek temel gıda maddelerinin

uluslararası fiyatlarının düşmesine katkıda bulunmuş, küresel gıda arzının sürdürülmesine de yardımcı olmuştur. BSGI'nın sona ermesinin ardından, ihracatçıların alternatif rotalar aramaları nedeniyle yaz sonu ve sonbahar başında ihracat keskin bir şekilde düşmüştür.

Ukraynalı tarım üreticileri, savaşın getirdiği zorluklar karşısında kayda değer bir azim göstermeye devam etmektedir. Ülkenin önemli bir tahıl ve yağlı tohum tedarikçisi olarak rolü işgal, askeri çatışmalar ve sabotajlar nedeniyle zarar görmüş olsa da dünyanın dört bir yanındaki tüketiciler için önemli bir tahıl, yağlı tohum ve diğer tarım ürünleri kaynağı olmaya devam etmektedir.

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/ukraine-and-global-agricultural-markets-two-years-later>

Anahtar Kelimeler: Küresel Tarım, Savaş, Ukrayna.

4. Bir Bakışta Alman Gaz Arzı / Der Spiegel (Almanya)

Gaz depolama tesisleri, Almanya'da kış mevsimi için önemli bir rezerv görevi görmektedir. Gaz kıtlığı nedeniyle Alman hükümeti her yıl kasım ayı başında %95'lik bir doluluk seviyesine ulaşma hedefi belirlemiştir. Federal Şebeke Ajansı'nın tahminlerine göre, belirlenen hedefte tedarik gerçekleşmezse mevcut stokun sadece iki ay yeterli olacağını öngörülmektedir. Dolayısıyla Almanya'nın gaz tasarrufu yapması da gerekmektedir.

Almanya Ne Kadar Gaz Tüketiyor?

Enerji krizi yaşanmadan önce Almanya yılda yaklaşık 1000 TWh doğal gaz tüketmiştir. Rus gaz tedarikinin gerçekleşmemesi ve bu sırada fiyatların keskin bir şekilde yükselmesi nedeniyle hem sanayi hem de özel haneler tüketimlerini azaltmıştır. Federal Şebeke Ajansı'na göre bu miktar 2022 yılında 850 TWh'nin biraz altına düşmüştür ki bu da bir önceki yıla kıyasla %18'lik bir azalmaya tekabül etmektedir.

Almanya Ne Kadar Gaz İthal Ediyor?

Rusya yıllarca doğrudan Nord Stream 1 boru hattı ve dolaylı olarak diğer Avrupa ülkeleri üzerinden geçen boru hatları aracılığıyla Almanya'ya ucuz gaz tedarik etmiştir. Rusya'nın tedarikini azaltması ve Eylül 2022'de Kuzey Akım boru hatlarına bir saldırı düzenlenmesinden bu yana Almanya diğer ülkelerden gelen tedariklere daha bağımlı hale gelmiştir. Buna ek olarak, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) teslimatı için ilk Alman terminalleri Kuzey Denizi ve Baltık Denizi'nde faaliyete geçmiştir. Almanya'nın yanı sıra Doğu Avrupa ülkeleri de büyük ölçüde Rusya'dan gelen gaza bağımlıdır. Bu ülkeler genellikle doğrudan Rus boru hatları üzerinde yer alırken genellikle kendi LNG terminallerine ya da Norveç veya Cezayir gibi diğer büyük gaz ihracatçılarına giden boru hatlarına sahip değildir.

Gazın Fiyatı Ne Kadar Yüksek?

Hem küresel piyasa fiyatı hem de tüketiciler için gaz fiyatı enerji krizi sırasında çalkantılı gelişmeler yaşamıştır. Zirve noktasında, yeni müşteriler için fiyat kilovat saat başına 40 sente kadar tırmanmıştır. Şu an ise önemli ölçüde geri düşmüştür.

Erişim: <https://www.spiegel.de/wirtschaft/erdgas-versorgung-europas-im-live-tracker-speicher-pipelines-Ing-a-e2986967-51d2-4c8c-9607-f3ff3e333361>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Gaz, İthalat, LNG, Tüketici.

5. İskoç Saha Deneyleri Sürdürülebilir Tarıma Geçişin Maliyetini Gösteriyor / The James Hutton Institute (Birleşik Krallık)

İskoçya'daki James Hutton Enstitüsü'nün yürüttüğü **mahsul deneme çalışması**, sürdürülebilir tarım yöntemlerinin maliyetini değerlendirmiştir. Bu denemeler, çiftçilerin daha çevre dostu yöntemlere geçişinin kısa vadeli maliyetlerle karşılaşabileceğini, ancak uzun vadede elde edilecek faydaların daha ağır bastığını göstermektedir.

Denemeler, geleneksel ticari ürün yönetimine kıyasla daha düşük girdi maliyetleriyle, karma veya entegre bir ürün yetiştirme sistemine geçmenin yıllık hektar başına 500 £ (sterlin) veya %25'e kadar düşük kâr marjlarına yol açabileceğini belirtmiştir. Ancak, bu yeni yöntemlerle toprak sağlığının iyileşmesi ve bazı durumlarda girdi maliyetlerinin azalması beklenmektedir. Bu da uzun vadede kâr marjlarının iyileşmesine katkı sağlayabilmektedir.

Denemelerde kullanılan ürün rotasyonu; patates, kışlık buğday, kışlık arpa, kışlık yağlı tohum kolza, ilkbaharda ekilen bakla ve ilkbahar arpasını içermektedir. Verim düşüşleri olmasına rağmen, azalan girdilerin telafi edilmesi için farklı yönetim stratejilerinin entegre edilmesiyle bu durumun dengeye sokulabileceği gözlemlenmektedir.

Araştırmacılar; toprak sağlığının iyileşmesi, biyoçeşitlilik artışı gibi dengelenmemiş faydaların yanı sıra, çiftçilerin daha düşük girdi maliyetleriyle ekonomik şoklara daha dayanıklı hale gelebileceklerini belirtmiştir. Çalışmada, çiftlik içi maliyet ve faydaları ele alınsa da toprak işlemez yöntemlerin benimsenmesinin toprak akış etkilerini

azaltılabileceği ve daha geniş biyoçeşitlilik sağlayılabileceği vurgulanmıştır. Son on yılda, çevre dostu tarım uygulamalarına olan ilgi de giderek artmıştır.

Kaynak: Hutton

Erişim: <https://www.hutton.ac.uk/print/node/18004>

Anahtar kelimeler: Çiftçilik, Sürdürülebilir, Tarım.

D. SOSYAL

1. ECDC, Aşılama Eksiklikleri Nedeniyle Artan Kızamık Vakaları Konusunda Uyardı / Center for Infectious Disease Research and Policy (ABD)

Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC) bugün yaptığı açıklamada, 2023 yılı sonunda görülen vakalardaki artışın yeni yılda da devam etmesi, aşı kapsamının yetersiz kalması ve virüsün mevsimsel olarak zirve noktasına yaklaşması nedeniyle önümüzdeki aylarda kızamık vakalarında artış yaşanabileceği konusunda uyarıda bulunmuştur.

ECDC bu yıl 2.361 vaka, altısı Romanya'dan ve biri İrlanda'dan olmak üzere **en az yedi ölüm vakası** bildirmiştir.

Kızamık aşısı kapsamı, pandemi sırasında Avrupa'da dünyanın diğer bazı bölgelerinde olduğu kadar düşmemiş olsa da birçok Avrupa ülkesi kızamık eliminasyonunu sağlamak ve sürdürmek için gereken %95'lik kapsamın altındadır.

ECDC yetkilileri; ülkeleri aşı açıklarını kapatmaya, kızamık sürveyansını, sağlık çalışanları arasında farkındalığı artırmaya ve özel müdahalelerle topluluklar içinde aşı kabulünü teşvik etmeye çağırmıştır.

Kaynak: Samara Heisz

Geçtiğimiz ay, ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC), kızamık yayılımında devam eden küresel artış nedeniyle sağlık çalışanlarını vakalara karşı tetikte olmaya çağıran bir uyarı yayınlamıştır. Dün yapılan kısa bir güncellemede, 15 Şubat itibarıyla 11 eyaletten 20 vakanın rapor edildiği belirtilmiştir.

Bu ayın başlarında Eurosurveillance'da İsviçreli araştırmacılar, polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) testi hassasiyetinde hafif bir kayba neden olan ve düşük viral yüke sahip örneklerde yanlış negatif sonuç verebilecek mutasyonlara sahip bir kızamık varyantının tanımlandığını bildirmiştir. Varyantın Aralık 2021'den bu yana 18 ülkede tespit edildiği ve dolaşımın devam etmesine rağmen sayıların azalıyor gibi görüldüğü söylenmiştir.

Erişim: <https://www.cidrap.umn.edu/measles/ecdc-warns-rising-measles-cases-amid-vaccination-gaps>

Anahtar Kelimeler: Aşı, Avrupa, Salgın.

2. Yeni Zelanda Bugün Sigara Yasağını Kaldırmaya Hazırlanıyor / Cato Institute (ABD)

Basında yer alan haberlere göre Yeni Zelanda Parlamentosu, 1 Ocak 2009'dan sonra doğanlara tütün ürünleri satışına getirilen yasağın yürürlükten kaldırılması konusunu "kamusal aciliyet" nedeniyle (milletvekillerinin kamuya açık bir yorum dönemini atlamasına olanak tanıyan) ele alacaktır. Söz konusu yasak Jacinda Ardern'in Başbakan olduğu bir önceki yönetim döneminde kabul edilirken, yasağın 2024 yılı temmuz ayında yürürlüğe girmesi planlanmıştır.

Yürürlükten kaldırma, Başbakan Christopher Luxon liderliğindeki yeni koalisyon hükümeti tarafından sunulan 100 günlük planın bir parçasıdır. Yürürlükten kaldırma aynı zamanda hükümetin tütün perakendecilerinin %90'ını kapatmaya zorlamasını ve sigara üreticilerini nikotin içeriğini %95 oranında azaltmaya zorlamasını da engellemektedir. Görünüşe göre yeni hükümet, yasağın sadece karaborsayı körükleyeceğini ve daha tehlikeli tütün ürünleriyle birlikte suç oranlarında artışa yol açacağını fark etmiştir. Tütün dumanının diğer bileşenleri kanser ve kardiyovasküler hastalıklara neden olmaktadır. Birçok sigara içicisi tütünü **nikotin sağlayan bir araç** olarak kullanmaktadır.

Sigara nikotin konsantrasyonunun azaltılmasını savunanlar, bunun tütün içenlerin nikotin bağımlısı olma olasılığını azaltacağını ve sigarayı daha kolay bırakmalarını sağlayacağını iddia etmektedir. Bununla birlikte, halihazırda bağımlı olanların tüketimi artırmaları veya arzu ettikleri nikotin etkisine ulaşmak için tütün dumanını daha uzun süre, daha derin çekmeleri mümkündür. Bugüne kadar, bu tür sözde nikotini azaltılmış sigaralara ilişkin kanıtlar yetersizdir.

Kaynak: The Sun

Nikotinli e-sigaralar, insanların daha güvenli bir nikotin dağıtım sistemine geçerek tütün sigarasını bırakmalarına yardımcı olan önemli bir unsurdur. Örneğin, 2019 yılında New England Journal of Medicine'de yayınlanan randomize kontrollü bir çalışmanın sonuçları, nikotin e-sigaraların sigarayı azaltmak veya bırakmak için diğer nikotin replasman tedavisi (NRT) formlarından daha üstün olduğunu ortaya koymuştur. 2022 Cochrane incelemesi, nikotin e-sigaraların diğer NRT formlarından daha üstün olduğuna dair "kesin kanıt" bulmuştur. Geçtiğimiz ağustos ayında Lancet, " yönlendirmesiz " e-sigara alımının tütün içenlerin sigarayı bırakmasına yardımcı olduğunu ortaya koyan doğal bir randomize kontrollü çalışmayı rapor etmiştir.

Erişim: <https://www.cato.org/blog/new-zealand-set-repeal-smoking-ban-today>

Anahtar Kelimeler: Nikotin, Sigara, Tütün.

E. TEKNOLOJİ

1. Yapay Zekâda Yenilik ve Güven Paradoksu / Observer Research Foundation (Hindistan)

Yapay zekânın (AI) yasal inceleme altına alınmasıyla birlikte, bu teknolojinin ikilemli doğasını incelemek için yoğun bir çaba sarf edilmektedir. "Tüm teknolojiler çift kullanımlıdır." "**Çift kullanım**" ne anlama gelmektedir? İhracat kontrolleri bağlamında bu terim hem askeri hem de sivil uygulamaları olan teknolojileri ifade etmektedir. Yapay zekâ bağlamında, bu terim teknolojinin insanlığa **hem fayda hem de zarar verme** potansiyelini tanımlamak için kullanılmaktadır. Teknolojilerin hem barışçıl hem de zararlı kullanımlara sahip olabileceği gerçeği hiçbir şekilde yapay zekâya özgü bir ikilem değildir.

1953 yılında BM Genel Kurulu'nda Başkan Dwight Eisenhower, "Atoms for Peace" programını şu etkileyici söz eşliğinde duyurmuştur: "ABD, atom enerjisinden elde edilen barışçıl gücün geleceğin hayali olmadığını biliyor". Bu programın, o tarihten bu yana geçen yıllar içinde nükleer silahların yayılmasına katkıda bulunduğu da söylenmektedir. Avusturyalı cam üreticisi Swarovski'nin tüfek dürbünleri de ürettiği gerçeği açıklamaktadır.

Yapay zekâya yapılan küresel özel yatırımların yanı sıra teknolojiyi benimseyen şirketlerin oranı da son beş yılda büyük bir artış göstermiştir. 2022 yılında, özel yatırım 91,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşirken, yeni finanse edilen yaklaşık 1.400 yapay zekâ şirketi ile 2016 yılında bu tür şirketlerin sayısı neredeyse iki katına çıkmıştır. Yine de yapay zekâya duyulan güven azalmaktadır. 2024 Edelman Trust Barometer, birçok kişinin yapay zekânın yaşamları üzerindeki etkisi konusunda kararsız olduğunu ortaya koymaktadır. 2022 IPSOS anketi, dünya genelinde **katılımcıların** ortalama olarak **sadece %50'sinin yapay zekâ kullanan şirketlere güvendiğini** belirtmektedir. Yapay zekâya duyulan güvensizlikte haklılık payı vardır. Bu, teknolojinin iç işleyişinin belirsiz olmasının kaynaklanan bir sorundur.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/the-paradox-of-innovation-and-trust-in-artificial-intelligence>

Anahtar Kelimeler: Güven, Teknoloji, Yapay Zekâ.

2. Rusya'nın Uzaydaki Dirilişi: Anti-Uydu Yetenekleri ve Testleri / CAPS India (Hindistan)

Beyaz Saray'ın Rusya'nın Anti-Uydu (ASAT) kabiliyetini test ettiğini doğrulamasının ardından Rusya, ABD güvenlik çevrelerinde kargaşaya neden olmuştur. Küresel Konumlandırma Sistemleri (GPS) hem sivil hem de askeri sistemlerin vazgeçilmez bir mekanizmasıdır ve bu nedenle uydular teknoloji destekli yaşam tarzlarının temel taşıdır. Bu sistemlerin kesintiye uğratılması alışılmadık zamanlarda bir düşmanın birincil hedefi olabilir ve bu nedenle bir devlet için uydularını korumak temel hale gelmiştir. Yaygın olarak ASAT olarak bilinen Uydu Karşıtı silahlar yörüngedeki uyduları yok etmeyi amaçlamaktadır.

Rusya'nın geliştirmekte olduğu potansiyel ASAT, iletişim, askeri operasyonlar, navigasyon ve istihbarat toplamaya hizmet eden önemli ABD uydularını düşürmek için uzaya nükleer bir silah fırlatmayı hedeflemektedir. ASAT kabiliyetleri neredeyse uyduların icadına paralel olarak ortaya çıkmıştır. 1957'de SSCB dünyanın ilk uydusu Sputnik'i fırlattığında, Soğuk Savaş'taki rakibi ABD buna ilk ASAT silahı olan havadan

fırlatılan balistik füze '**Bold Orion**' ile karşılık vermiştir. Bu durum, Sovyetlerin de kendi ASAT yetenekleriyle karşılık verdiği, istenmeyen bir ASAT yarışına yol açmıştır.

Diğer tüm teknolojiler gibi ASAT'lar da gelişmeye devam etmiş ve yeni katılımlara sahne olmuştur. Çin de 2007 yılında eski bir uydusunu yok etmek için balistik bir füze ateşlemiştir. Bu sonu gelmeyen testler uzayda bir enkaz yığınınına yol açmıştır. ABD bu konuda öncü olmuştur ve 2022 yılında uydulara karşı füze kullanımına son vereceğini açıklamıştır. 1978 yılında NASA'da görevli bilim adamı Donald Kessler tarafından ortaya atılan ve uzaydaki enkazın giderek daha fazla çöp oluşturarak her türlü uzay programına zarar verecek bir noktaya ulaşabileceği **Kessler Sendromu** olasılığı göz önüne alındığında bu önemli bir adımdır. Avrupa Uzay Ajansı bu sorunun üstesinden gelmek için '**Temiz Uzay Girişimi**'ni başlatmıştır. Çin, Hindistan, Rusya ve ABD dahil olmak üzere dört ülke ASAT testlerinde kendi uydularını imha etmiştir.

Rusya'nın yeni ASAT'lar geliştirdiği yönündeki son spekülasyonlar Dış Uzay Antlaşmasının (OST) VII. Ve IX. maddelerini ihlal etmektedir. Geçmişte ABD '**Starfish Prime**' adlı yüksek irtifa testinde yerden 400 km yukarıda bir termonükleer bomba patlatmıştır. Bu, Savunma Atom Destek Ajansı ve Atom Enerjisi Komisyonu'nun (AEC) ortak bir çalışmasıdır. Bugüne kadar uzayda gerçekleştirilen en büyük nükleer testtir. Ancak bu test 1967 yılında tasarlanan OST'den önce gerçekleştirilmiştir. O zamandan beri uzayda herhangi bir nükleer faaliyet olmamıştır. Dış Uzay konularını ele almayı amaçlayan 1972 Uzay Sorumluluk Sözleşmesi ve 1976 Tescil Sözleşmesi gibi başka anlaşmalar da bulunmaktadır.

Hindistan'ın ASAT Profili

Mart 2019'da Hindistan 'Mission Shakti' adı verilen ilk ASAT füze denemesini gerçekleştirmiştir. Hindistan, kinetik ASAT füzesi olarak Savunma ve Araştırma Örgütü'nün (DRDO) Balistik Füze Savunma Önleyicisini kullanmıştır. ASAT'lar genel olarak kinetik enerjili ve kinetik olmayan tip olmak üzere iki çeşittir. Kinetik enerjili ASAT'lar uydulara çarparak doğrudan fiziksel hasara neden olur ve insansız hava araçları, balistik füzeler ve diğer uydular da dahil olmak üzere uzaya girebilen ve uydulara zarar verebilen her şeyi içermektedir. **Hindistan, Rusya, ABD ve Çin**'den sonra ASAT kabiliyetine sahip dördüncü ülke konumundadır. Bu durum Hindistan'ın bir savaş

karşısında kabiliyetlerini arttırmakta ve ASAT'larla ilgili uluslararası görüşmelerde Hindistan'a bir koltuk ayırmaktadır. Öte yandan, Rusya'nın elektromanyetik darbe (EMP)'si, denizcilik, havacılık, finans ve tarım gibi uydu iletişimine büyük ölçüde bağımlı olan sektörler, hizmet kesintileri ve artan işletme maliyetleri nedeniyle kayıplara uğrayabileceğinden, ekonomik etki de dahil olmak üzere küresel uzay üzerinde yıkıcı bir etkiye sahip olabilir. Buna ek olarak, diplomatik ilişkileri zorlayabilir ve uluslararası yaptırımlara yol açabilir. Ayrıca, uzayın askerileştirilmesini önlemeyi amaçlayan uluslararası anlaşmalara olan güveni de sarsabilir. Bu nedenle, böyle bir saldırıyı önleme ve uzay sistemlerinin EMP'lere karşı dayanıklılığını güçlendirme çabaları küresel güvenlik ve istikrarın korunması için gereklidir.

Erişim: <https://capsindia.org/russias-resurgence-in-space-anti-satellite-capabilities-tests/>

Anahtar Kelimeler: ASAT, Rusya, Uzay, Uzay Enkazi.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Chatham House

Enerji Dönüşümünde Yeni Sınırlar

Çevrimiçi Etkinlik (12-13.03.2024)

Son yıllarda iklim ve enerji politikalarında, enerji dönüşümünün hızlandırılması açısından önemli sonuçları olan sürekli bir değişim yaşanmıştır. İki gün boyunca sürecek etkinlikte üst düzey panel tartışmaları, ağ oluşturma oturumları ve interaktif bir atölye çalışması için özel sektörden, çok taraflı kuruluşlardan, devlet kurumlarından, akademiden ve STK'lardan politika yapıcılar ve üst düzey liderler katılacaktır. İkinci gün, enerji sistemlerinin geleceği üzerine, sadece yüz yüze katılımcılara özel ve Chatham House yönetiminde düzenlenen yüz yüze bir atölye çalışması yapılacaktır.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/events/all/conference/energy-transitions-2024>

2. Brookings

Yapay Zekâ ve Yanlış Bilgilendirmenin Seçimlerde Oluşturduğu Tehlikeler

Çevrimiçi Etkinlik (13.03.2024)

ABD'de yaklaşan başkanlık seçimleri öncesinde, dezenformasyon ve sentetik içerik patlamasının yakın bir yarışı etkileme potansiyeline yönelik ciddi endişeler bulunmaktadır. Brookings Teknoloji İnovasyon Merkezi'nde gerçekleşecek olan 13 Mart panelinde, yapay zekâ ve seçim dezenformasyonunun tehlikeleri ele alınacak ve halkın korunması için önerilen çözüm yolları tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.brookings.edu/events/the-dangers-posed-by-ai-and-disinformation-during-elections/>

3. The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies

Siber Devletçilik Nedir?

Çevrimiçi Etkinlik (18.03.2024)

RUSI, King's College London ve University of Bath tarafından düzenlenen bir araştırma projesinin lansman etkinliği düzenlenmektedir. Bu etkinlik, siber devletçilik kavramının teorik ve pratik boyutlarını, bölgesel faktörlerin siber devletçilik stratejilerini etkileme şeklini, özel sektörün rolünü ve Birleşik Krallık hükümetinin siber devletçiliği ulusal çıkarları için nasıl benimseyebileceğini ele alacaktır. Etkinlik, Sosyoteknik Siber Güvenlik Araştırma Enstitüsü iş birliğiyle, Mühendislik ve Fizik Bilimleri Araştırma Konseyi tarafından finanse edilmektedir.

Erişim: <https://my.rusi.org/events/webinar-what-is-cyber-statecraft.html>

4. Aspen Institute

İşçiler İş Başında: Et ve Kümes Hayvanlarının İşlenmesinde İstihdamın İyileştirilmesi

Çevrimiçi Etkinlik (19.03.2024)

ABD'de et ve kümes hayvanlarının işlenmesi sektöründe çalışan işçiler, sağlık ve güvenlik risklerine maruz kalmakta, uzun saatler boyunca zorlu koşullarda çalışmakta ve adil çalışma koşullarından yoksun kalırken, bu durum ciddi yaralanma ve ölüm risklerini de artırmaktadır. Panelistler, işçilerin karşılaştıkları zorlukları, işlerini ve refahlarını iyileştirmeye yönelik fikirleri ve bu sektörü yeniden şekillendirecek ve işçilerin, tüketicilerin ve işletmelerin birlikte geliştiği sürdürülebilir bir sistem inşa edecek politika ve uygulamaları tartışacaktır.

Erişim: <https://www.aspeninstitute.org/events/workers-on-the-line-improving-jobs-in-meat-and-poultry-processing/>

5. The Vienna Institute for International Economic Studies***Endüstri 4.0, Göç ve İşgücü Piyasasının Uyumu - Avrupa İçinden Bir Bakış*****Çevrimiçi Etkinlik (27.03.2024)**

Etkinlikte, yeni teknolojilerin ücretler ve işgücü gelir payları üzerindeki etkisi, göçmen işleri ile teknoloji benimsenmesi arasındaki ilişki, iki taraflı göçün teknolojik faktörleri ve göç etme niyetini belirleyen faktörler tartışılacaktır. Bu tartışmalar, endüstrideki ilerleme, göç dinamikleri ve işgücü piyasası adaptasyonu gibi önemli konuları ele almayı amaçlamaktadır.

Erişim: <https://wiiw.ac.at/industry-4-0-migration-and-the-labour-market-adjustment-an-intra-european-perspective-e-661.html>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2024 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**